

Камінний хрест

Автор:

Василь Стефаник

Камінний хрест

Василь Стефаник

Новели Василя Стефаника правомірно відносять до українського експресіонізму. Вони вражають своєю правдивістю, соціальною гостротою і надзвичайним психологізмом. Тяжка доля простих селян, тема матері і дитини, проблема самотньої старості і злиднів зображуються в новелах письменника тонко і зворушливо. «Як коротко, сильно і страшно пише ця людина», – так описав свої враження від прочитання новели «Новина» Максим Горький. Здається, влучніше сказати про творчість Василя Стефаника важко. Справжніми шедеврами стали його новели «Камінний хрест», «Сини», «Марія» та ін.

Василь Стефаник

КАМІННИЙ ХРЕСТ

I

Відколи Івана Дідуха запам'ятали в селі газдою, відтоді він мав усе лиш одного коня і малий візок із дубовим дишлем. Коня запрягав у підруку, сам себе в борозну; на коня мав ремінну шлею і нашильник, а на себе Іван накладав малу мотузяну шлею. Нашильника не потребував, бо лівою рукою спирав, може, ліпше, як нашильником.

То як тягнули снопи з поля або гній у поле, то однако і на коні, і на Івані жили виступали, однако ім обом під гору посторонки моцувалися, як струнви, і однако з гори волочилися по землі. Догори ліз кінь як по леду, а Івана як коли би хто буком по чолі тріснув, така велика жила напухала йому на чолі. Згори кінь виглядав, як би Іван його повісив на нашильнику за якусь велику провину, а ліва рука Івана обвивалася сітею синіх жил, як ланцюгом із синьої сталі.

Не раз ранком, іще перед сходом сонця, іхав Іван у поле пільною доріжкою. Шлеї не мав на собі, лише йшов із правого боку і тримав дишель як би під пахою. І кінь, і Іван держалися крепко, бо оба відпочали через ніч. То як ім траплялося сходити з горба, то бігли. Бігли в долину і лишали за собою сліди коліс, копит і широчезних п'ят Іванових. Придорожне зілля і бадилля гойдалося, вихолітувалося на всі боки за возом і скидало росу на ті сліди. Але часом серед найбільшого розгону на самій середині гори Іван починав налягати на ногу і спирав коня. Сідав коло дороги, брав ногу в руки і слинив, аби найти те місце, де бодяк забився.

- Та цу ногу сапов шкребчи, не ти її слинов промивай, - говорив Іван іспересердя.

- Діду Іване, а батюгов того борозного, най біжить, коли овес поїдає...

Це хтось так брав на сміх Івана, що видів його патороч зі свого поля. Але Іван здавна привик до таких сміхованців і спокійно тягнув бодяк дальше. Як не міг бодяка витягнути, то кулаком його вгонив далі в ногу і, встаючи, казав:

- Не біси, вігниеш та й сам віпадеш, а я не маю часу з тобою панькатися...

А ще Івана кликали в селі Переломаним. Мав у поясі хибу, бо все ходив схилений, як би два залізні краки стягали тулуб до ніг. То його вітер підвіяв.

Кінець ознакомительного фрагмента.

Купити: https://tn.knigapoisk.com/stefanik_vasil/kam-nniy-hrest

надано

Прочитайте цю книгу цілком, купивши повну легальну версію: [Купити](#)